

TÜRI ÜHISGÜMNAASIUM

VALIKKURSUS „KÕNE JA VÄITLUS“

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Gümnaasiumi kõne- ja väitluskursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) väljendab ennast suulises keelekasutuses selgelt ja sobivalt;
- 2) argumenteerib veenvalt ning oskab kaitsta oma seisukohti;
- 3) rakendab kriitilist mõtlemist.

Kursuse lühikirjeldus

Suulise tekstiloo kursuse keskendub suulise eneseväljenduse, eesmärgistatud kuulamise ja argumenteeritud esinemise ning tagasiside arendamisele.

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb tüüpilisi suhtlusolukordi, kõne liike ning avalikule esinemisele esitatavaid nõudmisi;
- 2) argumenteerib veenvalt ja oskab kaitsta oma seisukohti;
- 3) moodustab ja esitab teemakohaseid küsimusi;
- 4) koostab ning esitab eri liiki kõnesid (olmekõne, akadeemiline ja kohtukõne);
- 5) teeb ettekande näitvahenditega;
- 6) jälgib tolerantselt ja kriitiliselt diskussiooni ning annab tagasisidet.

Õppesisu

Kõne kui suhtlusolukord. Kommunikatsioonimudel. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlus.

Suhtlustökked. Kõne veenvuse tegurid. Kehakeel. Argumenteerimine. Propaganda ja demagoogia.

Kõne koostamine ja esitamine. Kõne kui suulise monoloogi ja dialoogi liigid (ettekande, sõnavõtt, koosolek, läbirääkimised, väitlus, repliik vm). Kõne eesmärgid. Kõne osad.

Suulise kõnesündmuse ettevalmistamise etapid. Näitlikustamine. Esinemishirm. Parakeel. Esinemisstiil ja -kultuur.

Kõne kuulamine ja kõnele reageerimine. Repliik ja küsimuste esitamine. Erinevad kuulajatüübid.

Kuulamistakistused.

Väitlemine. Väitluse olemus.

Jaatav ja eitav kaasus. Kaasuse ülesehitus: teema, tuumsõnad, definitsioon, kriteerium, argumentatsiooni struktuur, tõestusmaterjal, *topos*.

Ümberlükkamine, taastugevdamine. Risküsitlus.

Kohtunikutöö ja tagasiside andmine.

Õppetegevus

Praktilised tööd, paaris- ja rühmatööd, avalik esinemine, heli- ja videosalvestused ning nende analüüs.

Füüsiline õpikeskkond

Tehnilised vahendid (videokaamera, diktofon, mikrofon), õpperuumi mööbli ümberpaigutamise võimalus.